

DWUDZIEŚTOLECIE UNIwersYTETU TRZECIEGO WIEKU W RYBNIKU

2002–2022

**DWUDZIESTOLECIE
UNIwersYTETU
TRZECIEGO WIEKU
W RYBNIKU**

REDAKCJA
Maria Białek

KOREKTA
Edyta Korepta

WSPÓŁPRACA
Robert Ratajczak

Publikacja wydana w ramach zadania publicznego
„Jubileusz XX-lecia UTW Rybnik”
współfinansowanego ze środków Miasta Rybnika

Rybnik

REALIZACJA
Wydawnictwo Vectra
Czerwionka-Leszczyny
www.arw-vectra.pl

ISBN 978-83-941120-2-8

WYDAWCA
Uniwersytet Trzeciego Wieku
w Rybniku

**DWUDZIESTOLECIE
UNIwersYTETU
TRZECIEGO WIEKU
W RYBNIKU**

2002–2022

Szanowni Państwo,

publikacja, którą mają Państwo przed sobą, dokumentuje bardzo ważną część życia społecznego Rybnika. Znajdują się tu informacje o działalności rybnickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w drugim dziesięcioleciu funkcjonowania Stowarzyszenia. Czas ten zaowocował szeregiem ciekawych inicjatyw przyczyniających się do promowania szeroko rozumianej aktywności wśród osób starszych. Możliwość uczestniczenia w przedsięwzięciach organizowanych przez Uniwersytet Trzeciego Wieku w Rybniku to dla Seniorów szansa na doświadczanie wielu pozytywnych wrażeń, poznawanie ciekawych ludzi oraz rozwijanie własnych zainteresowań. Jestem przekonany, że działalność Organizacji jest zauważana i szanowana. Z okazji jubileuszu 20-lecia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Rybniku składam najserdeczniejsze życzenia oraz gratulacje dla wszystkich osób związanych ze Stowarzyszeniem. Życzę wielu sukcesów i osiągnięć, wytrwałości w dalszym kształceniu, nieustającego entuzjazmu oraz zdrowia i pomyślności, które pomogą w odkrywaniu swoich pasji. Dziękując za aktywny udział w życiu Rybnika, życzę, by okolicznościowe uroczystości były okazją do podsumowania tego, co udało się osiągnąć oraz inspiracją do podejmowania kolejnych ciekawych przedsięwzięć w przyszłości.

Z najlepszymi życzeniami

Piotr Kuczera

Prezydent Miasta Rybnika

Dwadzieścia lat minęło...

20 lat w życiu każdego człowieka to epoka; w życiu dziecka – wzrastanie, potem dojrzewanie, następnie czas tworczy we wszystkich aspektach ludzkiego życia i wreszcie 65+, co oznacza schyłek sił witalnych. Przejście na emeryturę to pożegnanie się z pracą zawodową, z gronem znajomych, pogorszenie statusu materialnego, czas wolny, który nie każdy potrafi zagospodarować i nierzadko pogorszenie stanu zdrowia.

Przygotowując się do tej zasadniczej zmiany w moim życiu, a był to przełom stuleci, zainteresowałam się tworzącymi się w Polsce uniwersytetami trzeciego wieku. Jako była pracownica Sanepidu, współpracująca z oświatą zdrowotną, doszłam do wniosku, że to jest coś, czego w Rybniku brakuje i postanowiłam tę lukę wypełnić. Przyznać trzeba, że sprzyjały temu istniejące w tym czasie okoliczności. Najpierw rok 1999 został przez Światową Organizację Zdrowia ogłoszony Rokiem Seniora. Pierwszym krokiem w tym kierunku było zorganizowanie po raz pierwszy Rybnickich Dni Seniora. Największej pomocy pomysłowo-organizacyjnej udzieliła istniejąca wówczas w Rybniku organizacja o nazwie Wspólnota działająca pod patronatem Ambasady Brytyjskiej. Celem tej organizacji była pomoc w restrukturyzacji przemysłu i budowa społeczeństwa obywatelskiego. Dzięki temu, uczestnicząc w wizycie studialnej w Wielkiej Brytanii, zapoznałam się z działalnością tamtejszych organizacji seniorskich, a także udało się pozyskać grant na zorganizowanie w 2001 r. spotkań z seniorami w każdej dzielnicy Rybnika.

W czasie tych spotkań, w towarzystwie przedstawicieli służby zdrowia i policji, informowałam zgromadzonych, czym ten uniwersytet ma być oraz co ma dać swoim przyszłym członkom – lawinowo wówczas rosnącej liczbie emerytów (po części był to skutek wspomnianej wyżej restrukturyzacji całej gospodarki). Zrozumienie dla sprawy wykazał ówczesny Prezydent Rybnika Pan Adam Fudali, przeznaczając opuszczone przez

COIG pomieszczenia przy ul. Sobieskiego 15 na działalność tworzącego się UTW. Skutkiem dzielnicowych spotkań już 4 stycznia 2002 r. zebrała się grupa inicjatywna, powołano zarząd tymczasowy, który w tempie ekspresowym stworzył statut. Wybrany zarząd wspólnie z grupą inicjatywną pracował tak intensywnie, że już 14 lutego 2002 r. w tzw. „Okrągliku” odbył się pierwszy wykład wygłoszony przez prof. Mieczysława Chorążego z Instytutu Onkologii w Gliwicach.

Równocześnie trwały zapisy pierwszych studentów. Na koniec lutego było ich już około 60, a potem coraz więcej. Emerytowani nauczyciele różnych specjalności zaczęli głosić wykłady, uczyć języków obcych. Natomiast ludzie różnych specjalności w swoim minionym życiu zawodowym organizowali bibliotekę, koła zainteresowań: robótki ręczne, gimnastykę, zajęcia rehabilitacyjne, szachy, brydż, chór, wycieczki – najpierw poznając Śląsk, potem Polskę i nie tylko. Nasi pierwsi studenci to ludzie, którzy w większości pamiętali pierwsze lata powojenne, lata entuzjazmu odbudowy zniszczonego kraju i z takim samym entuzjazmem starali się zorganizować dla siebie nowe miejsce dla realizacji swojej aktywności.

Nie zadawano wówczas pytań „za ile”, wiadomo bowiem było, że funduszy nie ma. To samo należy powiedzieć o pierwszych naszych zaproszonych wykładowcach, którzy rozumiejąc sytuację tworzącej się od zera organizacji społecznej, wygłaszali wykłady gratis. Choć prawdopodobnie nikt z nich nie przeczytał moich wspomnień, ale mimo to dziś po wielu latach gorąco Im za zrozumienie dziękuję.

Moje wspomnienia dotyczą pierwszych dziewięciu lat istnienia Uniwersytetu. Były to lata i „chmurne i górne”. Początki jak zawsze były trudne, biedne. Pierwsze pieniądze, jakie mieliśmy, pochodziły z 5-złotowych składek członkowskich. Z początku ogrzewaliśmy się przyniesionymi z domów piecykami elektrycznymi, a meble wypraszałyśmy od instytucji, które wymieniały dotychczas posiadane na nowe. Otrzymane pianino przyczyniło się do powstania chóru, który pod kierunkiem Romany Kurowiec zdobywał laury na arenie ogólnopolskiej. Podobnie teatr, którego opiekunem

był Jerzy Frelich, również błyszczał na ogólnopolskich deskach. Nie można pominąć zasług dr Anieli Kempieńskiej, która sama wygłosiła wiele wykładów na tematy medyczne, a ponadto osobiście zapraszała lekarzy różnych specjalności do popularyzacji wiedzy.

Dzięki inż. Henrykowi Kaletce powstał Wydział Techniczny, którego członkowie – inżynierowie z kopalń i nie tylko, bardzo zajmująco informowali nietechniczną społeczność Uniwersytetu o rzeczach bardzo ważnych naukowo, ale również mających bezpośrednie zastosowanie w codziennym życiu. Nie sposób nie wspomnieć swady, z jaką mówił o hinduskiej matematyce prof. Adam Szczurowski.

Wiele było zdarzeń i momentów, których autorami i twórcami byli zarówno nasi studenci, jak też ludzie stale współpracujący z UTW. Wspomnienia wymaga przedwcześnie zmarły wiceprezes Zarządu pełniący tę funkcję od początku – Henryk Wilk. Dzięki jego zdolnościom organizacyjnym, a także znajomościom, pierwsze krzesła i inne meble znalazły się w Uniwersytecie. Od pierwszych dni do chwil obecnych jego nestorka Adela Mazelanik zapisuje wierszem wydarzenia i na wszystkich uroczystościach je prezentuje. Nieżyjąca już Urszula Koczwara była autorką licznych obrazów, laurek, dyplomów, którymi obdarowywaliśmy gości, jubilatów i inne osoby zasłużone. Z uwagi na fakt, iż osób zasłużonych i wyróżniających się było bardzo wiele, nie mogę z nazwiska wymieniać wszystkich, ale wszystkim gorąco dziękuję.

Minęło 10 lat, a ja z przyczyn osobistych, tj. konieczności zmiany miejsca zamieszkania, pożegnałam Rybnik i UTW. Było to trudne, ale konieczne. Dziękuję losowi, że w swoim życiorysie mam czasowo długi epizod tworzenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku, a następnie kierowania nim przez pierwsze dziewięć lat.

Danuta Mrozek

LEKKI JEST CIĘŻAR, GDY GO DŹWIGASZ Z OCHOTĄ

OWIDIUSZ

Członkiem Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Rybniku jestem od 2006 r. Już po roku włączyłam się do prowadzenia spraw organizacyjnych w klubie. Początkowo dyżurowałam przez jeden, następnie przez dwa dni w tygodniu, łącząc dyżury z uczestnictwem w wykładach, lektoratach, kursach komputerowych i sekcji brydżowej. Od 2011 r., a więc już 11 lat, pełnię funkcję prezesa. W pierwszej chwili – ogromny stres, następnie uzupełnianie i ciągłe aktualizowanie wiedzy o prowadzeniu stowarzyszenia, a obecnie – satysfakcja. Wspólnie z pozostałymi członkami Zarządu organizujemy zajęcia i zachęcamy seniorów do czynnego życia.

W celu rozszerzenia oferty programowej stopniowo wprowadzane były nowe formy pracy, np. Klub Wiedzy o Wszechświecie, warsztaty regionalne i prozdrowotne, dyskusyjny klub książki, spotkania z cyklu „Senior z pasją”, gra w scrabble, a ostatnio gra w boule. Organizowane były duże imprezy międzyuczelniane, takie jak Noworoczny Turniej Brydża i Szachów oraz Rybnickie Spotkania Teatralne.

Prowadzenie stowarzyszenia wymaga wiedzy merytorycznej, stąd udział członków Zarządu w licznych szkoleniach, konferencjach regionalnych i krajowych, na których omawiano sprawy dotyczące poprawy jakości życia seniorów i polityki senioralnej państwa, a także zmian w przepisach. Nasi słuchacze uczestniczyli w Kongresach Obywatel Senior, Forum Ekonomicznym w Krynicy, Wielkim Kongresie UTW z okazji 40-lecia tego ruchu. Bardzo cenimy sobie współpracę ze śląskimi uniwersytetami z Pszczyny, Katowic, Żor, Świętochłowic, Rudy Śląskiej i Wodzisławia Śląskiego.

Rybnicki UTW współpracuje z Fundacją „Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku” z siedzibą w Warszawie oraz z „Ogólnopolską Federacją Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku” w Nowym Sączu.

Na dzień dzisiejszy dużym problemem jest troska o źródła finansowania naszej działalności oraz o nowe lokum. Czasy były, są i prawdopodobnie będą trudne dla organizacji, której finansowanie opiera się w głównej mierze na składkach członkowskich. Stąd nasza obawa o to, aby inicjatywa, jaką jest organizowanie różnorodnych zajęć przez i dla Seniorów nie została zniweczona z powodu braku środków finansowych.

W najbliższym czasie czeka nas zmiana siedziby. Ufamy, że będzie to miejsce dogodne dla ludzi starszych, często z dysfunkcjami narządu ruchu, którzy pomimo różnych dolegliwości pragną się spotkać, poszerzyć wiedzę czy też realizować marzenia. Dziękuję wszystkim osobom, które pomagały i wspierały mnie w realizowaniu podjętych zadań. Życzę obecnym oraz przyszłym słuchaczom UTW nieustającej ciekawości świata, otwarcia na nowe wyzwania, a przede wszystkim dobrego zdrowia.

Maria Białek

Zarząd V kadencji (od 2018 r.). Stoją od lewej: Janina Freund, Jolanta Bednorz, Maria Krzemień, Halina Walo i Jolanta Jarysz.
Siedzą od lewej: Maria Pradela, Maria Białek i Barbara Natkaniec

Każdy jubileusz jest okazją do podsumowania dotychczasowej działalności, ale również do złożenia podziękowań wszystkim osobom, dzięki którym UTW się rozwijał i umacniał swoją pozycję w środowisku rybnickich Seniorów. Proponowane zajęcia miały na celu szeroko rozumianą aktywizację intelektualną oraz fizyczną zgodnie z osobistymi zainteresowaniami i możliwościami zdrowotnymi. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Rybniku był w roku 2002 jedną z pierwszych tego typu placówek w województwie śląskim. Jak ważna była to inicjatywa, świadczy ilość uczestników w proponowanych zajęciach. W ciągu 20-letniej działalności zadeklarowało udział w zajęciach około 5800 osób na płaszczyźnie edukacyjnej, artystycznej i świetlicowej. Ważną rolę integracyjną spełniały organizowane spotkania świąteczne, pikniki, wspólne wyjazdy do teatru i na koncerty oraz wycieczki.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

Podstawową formą edukacyjną stały się wykłady o bardzo zróżnicowanej tematyce wygłaszane przez wybitnych specjalistów, m.in. prof. Mieczysława Chorażego, prof. Dorotę Simonides, prof. Katarzynę Olbrycht, prof. Andrzeja Szwarca, dra Bogdana Kłocha, prof. Ewelinę Konieczną, prof. Marię Warchoł-Sobiesiak, prof. Krystynę Heską-Kwaśniewicz, prof. Lucynę Sadzikowską, prof. Adama Szczurowskiego, dr Stanisławę Mielimąkę, dra Jana Olbrychta, mgr Helenę Kisielewską i wielu innych. Wykłady wygłaszali również nasi słuchacze, m.in. Szczepan Balicki, Janusz Grzybczyk, Jerzy Frelich, Alicja Godlewska, Henryk Kaletka, Edyta Korepta, Wanda

Aniela Kempirńska

Korzuch, Edmund Korzuch, Maria Krzemień, Jerzy Natkaniec, Mieczysław Ochwat, Roman Senczyna, Henryk Węgrzyk. Do czerwca 2022 r. wysłuchano 788 wykładów, a tematy dostępne są na stronie <http://www.rkutw.miastorybnik.pl/>, zakładka Archiwum. W celu pogłębienia zagadnień wprowadzono cykle edukacyjne, które umożliwiały wnikliwsze poznawanie problemów.

Niezwykle dużym zainteresowaniem cieszyły się wykłady o tematyce medycznej poruszające zagadnienia profilaktyki zdrowia, chorób cywilizacyjnych i społecznych oraz pierwszej pomocy przedmedycznej. Ogromne podziękowania należą się dr Anieli Kempieńskiej, która wygłosiła kilkadziesiąt wykładów, ustalała tematy i zapraszała wykładowców. Z własnej inicjatywy bezpłatnie wykonywała badania przesiewowe wzroku dla słuchaczy UTW. Wśród wykładowców – słuchaczy UTW podejmujących tematykę medyczną – wymienić należy również dr Astrid Koterwę, dr Grażynę Konieczną, Karinę Stysz oraz Karola Wilaszka.

EDUKACJA KULTURALNA

Historia sztuki

Wykłady z historii sztuki pojawiły się w planie zajęć rybnickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku niespełna 15 lat temu. Pierwsze spotkanie miało miejsce w 2007 r. i dotyczyło twórczości najbardziej znaczących pol-

skich artystów XX wieku, takich jak: Maria Jarema, Magdalena Abakanowicz, Wojciech Fangor czy Jan Lenica. Przegląd najwybitniejszych przykładów z dziedziny malarstwa, rzeźby oraz architektury powstałych w Europie na przestrzeni różnych epok na długo wyznaczył kierunek dalszych

Helena Kisielewska

spotkań. Słuchacze mieli okazję poznać sztukę średniowieczną, renesansową, barokową aż do sztuki współczesnej. W chwili obecnej realizowane są tematy, których treść stanowi opis najciekawszych zjawisk dotyczących historii sztuki zarówno polskiej, jak i powszechnej. Stąd też w planie zajęć obecność wykładów poświęconych osobie i twórczości Aleksandra Gierysmskiego, Piotra Michałowskiego i wielu innych, jak również takim tematom, jak portret czy pejzaż w malarstwie. Cykl wykładów z historii sztuki opracowała i wygłaszała mgr Helena Kisielewska.

Edukacja literacka i historyczna

Przyjęta formuła prowadzenia wykładów cyklicznie sprawdziła się również w ramach programu z historii i literatury. W związku z obchodami rocznicowymi związanymi ze śląskim ruchem powstańczym cykl wykładów poświęcono historii Powstań Śląskich. Wygłosił je dr Bogdan Kloch. Jako znawca kultury śląskiej zajął się również współczesną literaturą śląską, promując ważne dla naszego regionu wydania.

Wykłady poświęcone naszemu regionowi przybliżyły pisarstwo kilku ważnych autorów. O literaturze śląskiej mówiła prof. Krystyna Heska-Kwaśniewicz w wykładzie poświęconym twórczości Zofii Kossak-Szczuckiej. Wykład był połączony z promocją wznowionej książki *Nieznany kraj*. Poprowadziła go dyskusja nad twórczością Zofii Kossak w szerszej grupie osób zainteresowanych pisarstwem tej niezwykle autorki.

Z kolei prof. Lucyna Sadzikowska poszerzyła naszą wiedzę o Gustawie Morcinku, prezentując jego listy obozowe. W wydanej na ten temat książce znalazły się również omówienia obozowej korespondencji rybniczanina, Franciszka Ogona. Dr Edyta Korepta przybliżyła twórczość

Edyta Korepta

znanego pisarza, Jerzego Pilcha rodem z Wisły, podkreślając jego związki z Ziemią Cieszyńską. Odmiennej kulturowo tematykę poruszyła w wykładzie prof. Irena Bukowska-Floreńska – etnolog, która wnikliwie zaprezentowała śląską sztukę ludową w wykładzie pt. „Śląska nieprofesjonalna twórczość plastyczna typu ludowego”. Interesujące zagadnienia interdyscyplinarne sztuki i literatury przedstawiła mgr Alicja Godlewska w wykładzie na temat: „Sylwetki artystów – malarzy w biografiach literackich”. Wykłady literackie ponadto dotyczyły także omówień „rocznicowych”, jak roku Stanisława Lema, Zbigniewa Herberta, Cypriana Norwida. Cykl tematów poświęconych poezji poruszał mgr Jerzy Frelich. Przytoczyć można jego interesujące omówienia twórczości Juliana Tuwima czy Agnieszki Osieckiej.

To tylko wybrane przykłady osiągnięć w zakresie literatury zarówno związanej ze Śląskiem, jak i ogólnonarodowej, które okazały się ważne, budziły zainteresowanie, co dowodzi więzi emocjonalnej Seniorów z regionem i literaturą narodową.

Kultura filmowa

Kultura, w tym kultura filmowa, ma niebagatelne znaczenie w zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych osób starszych oraz we wspieraniu ich rozwoju. Film jest nie tylko rozrywką, ale może być również jedną z dróg zdobywania wiedzy o świecie i ludziach oraz rozwijania zainteresowań Seniorów. Opowieści filmowe dają przyjemność z przeżywania emocji wraz z bohaterami, pozwalają na oderwanie się od rzeczywistości, rozwijają wyobraźnię, budzą wspomnienia, pozwalają na współprzeżywanie filmowych zdarzeń przez identyfikację z bohaterami i ich problemami. Aktywne uczestnictwo w kulturze filmowej sprzyja także aktywizacji i integracji społecznej Seniorów.

Jedną z form udziału w kulturze filmowej zaproponowaną przez UTW w Rybniku były wykłady prowadzone w latach 2015–2020 przez prof. Ewelinę Konieczną z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Cykl kilkunastu wykładów obejmował różnorodną tematykę. Pierwszy wykład, wygłoszony w trakcie uroczystego zakończenia roku akademickiego w czerwcu 2015 r.,

dotyczył filmów opowiadających o seniorach i ich egzystencjalnych problemach. Na przykładzie wybranych filmów poruszona została problematyka pozytywnego starzenia, ale także tematyka związana z wykluczeniem psychospołecznym osób starszych. Kolejny wykład pt. „Podróże w filmie i z filmem” dotyczył obecności motywu podróży i wędrówki w filmach Woody’ego Allena i Wima Wendersa. Omawiane filmy stanowiły ilustrację tezy zakładającej, że film może stanowić tekst kultury inspirujący do podjęcia podróży lub udania się w podróż wyobrażoną. Kino jako przysłowio-we „okno na świat” umożliwia widzom przemieszczanie się do miejsc odległych, daje możliwość zagłębienia się w przestrzeń kulturową nieznanego kraju i miasta, zachęca do realnego odwiedzenia znanych z ekranu miejsc lub kompensuje niemożność odbycia podróży rzeczywistej.

Następnie słuchaczom rybnickiego UTW zaproponowane zostały wykłady dotyczące estetyki filmu, które obejmowały m.in. takie tematy jak kino artystyczne, kino gatunków, realizm i kreacja w filmie. Ponadto zapoznano słuchaczy z filmem dokumentalnym, biografią filmową, kinem narodowym i nowym kinem polskim. Ostatni wykład wygłoszony w 2020 r., krótko przed pandemią COVID-19, dotyczył zagadnień współczesnego kina międzykulturowego, które ukazuje aktualne problemy społeczno-polityczne związane z wielokulturowością i kryzysem migracyjnym oraz krytycznie analizuje skomplikowane relacje międzykulturowe. Kino to stanowi o kształtowaniu postaw otwartości na świat.

Celem wykładów było zwrócenie uwagi na rolę kultury filmowej we wspieraniu rozwoju i zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych Seniorów oraz na znaczenie filmu w kształtowaniu świadomości i wrażliwości społecznej odbiorców.

Kultura muzyczna

Tematyka muzyczna znalazła również miejsce w bogatej ofercie działań UTW. Część z wykładów w okresie 2013–2021 prowadziła prof. Maria Warchoł–Sobiesiak, pedagog rybnickiej Szkoły Muzycznej im. Karola i Antoniego Szafranków. Był to cykl poświęcony w większości muzyce polskiej.

Maria Warchoł-Sobiesiak

Rozpoczął go wykład pod znamienym tytułem „Rybnik muzyką stoi”, w którym prelegentka zaprezentowała bogatą historię Rybnika pod kątem jego muzycznych korzeni, mającą niebagatelny wpływ na rozwój kultury miasta, a także jego znaczenie na muzycznej mapie Polski. Trzy wykłady z cyklu „Dzieje muzyki pol-

skiej” nakreśliły historię polskiej muzyki od jej zanotowanych początków aż do wieku dwudziestego. Na tle charakterystyki poszczególnych muzycznych okresów przedstawione zostały sylwetki wybitnych kompozytorów polskich, którzy czerpiąc muzyczną wiedzę z dorobku kompozytorów światowych, sami wywarli znaczący wpływ na rozwój muzyki światowej, pomnażając bogactwo form i środków muzycznego wyrazu. Cztery wykłady poświęcone były wybitnym polskim twórcom – Fryderykowi Chopinowi, Ignacemu Paderewskiemu i Stanisławowi Moniuszce – ich olbrzymiemu znaczeniu dla rozwoju muzyki i szeroko pojętej polskiej kultury. Znaczenie to było tym większe i cenniejsze, że przypadało na okres niewoli Polski. Okazało się bowiem, że nawet w okresie utraty własnej państwowości mogły powstawać dzieła świadczące o bogactwie i wielkości polskiego ducha, jego niezaprzeczalnie cennego wkładu w ogólnoswiatową kulturę. Wszystkie wykłady były ilustrowane muzyką w wykonaniu wybitnych, światowej sławy artystów zarówno polskich, jak i zagranicznych.

Edukację humanistyczną uzupełniał udział słuchaczy w przedstawieniach teatralnych (np. w inscenizacji *Dracha* Szczepana Twardocha w wykonaniu artystów Teatru im Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach), koncertach NOSPR-u i Filharmonii Śląskiej.

ZAJĘCIA WARSZTATOWE

Inną formą edukacji stały się zajęcia warsztatowe, które prowadzone w mniejszych grupach pozwalały na aktywne uczestnictwo oraz indywidualną prezentację zainteresowań.

Warsztaty psychologiczne

– prowadząca dr Stanisława Mielimąka

Warsztaty psychologiczne dla słuchaczy UTW w Rybniku inspirowane były tematyką wykładów z zakresu psychologii, jakie słuchacze mieli możliwość wcześniej wysłuchać. Zasadniczym celem tychże warsztatów była poprawa jakości życia osób w wieku późnej dorosłości, pogłębienie refleksji nad tym, czym jest dobre życie, jaki jest związek dobrego życia z mądrością, z podejmowaniem wyborów życiowych, ze związkami z innymi ludźmi. Generalnie poszukiwano odpowiedzi na pytanie: jak żyć w zgodzie z sobą i innymi? Dzięki studiowaniu zagadnień psychologicznych osoby w wieku późnej dorosłości mogą trafniej nazwać zgromadzone na przestrzeni lat doświadczenia i ich uwarunkowania, zrozumieć, iż znajdują się ciągle na drodze rozwoju, lepiej radzić sobie z wyzwaniami codziennego życia, wreszcie – nawiązywać bardziej satysfakcjonujące relacje z innymi. Stąd tematyka zajęć warsztatowych obejmowała zasadniczo trzy kwestie: samopoznanie i samorozwój, jakość relacji z innymi, w tym rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych, problematykę stresu.

Lepsze rozumienie procesu osobowego rozwoju wymaga wybrania się w podróż w głąb siebie. Ta podróż to nic innego jak pogłębianie samopoznania, które staje się możliwe m.in. dzięki poznaniu struktury własnej osobowości. Analiza podstawowych stanów ego osobowości: rodzica, dziecka i dorosłego, dokonana zgodnie z koncepcją E. Berne'a, pozwoliła nie tylko na zdiagnozowanie własnej osobowości, ale także na podjęcie zmian w sobie, jeśli dana osoba uznała je za niezbędne. W trakcie dyskusji wypracowano kierunki tychże zmian. Poznanie siebie pokazało również, w jakim stopniu potrafimy siebie akceptować.

Doskonalenie wglądu w samych siebie stanowi wstępną fazę analizy transakcyjnej, czyli analizy relacji interpersonalnych. Aby żyć w zgodzie z innymi, warto zastanowić się nad tym, kiedy relacje z innymi osobami nas satysfakcjonują, a kiedy rodzą nieprzyjemne napięcia, powodują konflikty. Podstawową jednostką wymiany społecznej jest transakcja składająca się z bodźca oraz reakcji. Źródłem bodźców i reakcji są określone stany osobowości każdego z nas. Poznanie własnej osobowości daje możliwość przejęcia kontroli nad doświadczeniami pochodzącymi z okresu dzieciństwa mającymi niemały wpływ na kształt relacji z innymi osobami w późniejszych fazach życia.

Używanie określonych słów, zachowań pozawerbalnych, czy tembru głosu w kontaktach z innymi może rodzić poczucie zrozumienia, motywować do utrzymania tychże relacji, ale też budzić niezadowolenie, konflikty. Jak rozwiązywać konflikty z innymi? Co uczynić, by spotkania z innymi w większym stopniu dawały satysfakcję, a jednocześnie pozwalały żyć w zgodzie z sobą?

Kwestie te były pogłębiane na warsztatach poświęconych analizie rodzajów transakcji międzyludzkich oraz na warsztatach skoncentrowanych na psychologicznej problematyce konfliktów interpersonalnych – ich źródłach, fazach, przejawach, na uruchamianych w trakcie ich trwania procesach oceny poznawczej, emocjonalnych reakcjach, sposobach rozwiązywania.

Popularnością cieszył się cykl warsztatów poświęconych wszechobecnemu stresowi. W trakcie zajęć uczestnicy mieli możliwość wypełnienia Skali Wydarzeń Życiowych (autorzy Holmes i Rahe) pozwalającej rozpoznać siłę aktualnie doświadczanego stresu, zapoznać się z teoretycznymi aspektami stresu, m.in. sposobami jego rozumienia, przejawami, fazami, metodami radzenia sobie z nim. Zjawisko stresu rozpatrywano głównie w odniesieniu do przestrzeni życiowej seniorów.

Zwrócono również uwagę na pozytywne właściwości stresu, m.in. na jego funkcję motywującą do określonych działań i zwiększającą koncentrację na tychże działaniach. W radzeniu sobie ze stresem szczególnie

Stanisława Mielimąka

zaakcentowano rolę czynności prewencyjnych – najskuteczniejszych, o najszerszym zasięgu i pozostawiających długotrwałe efekty. Warsztaty o tematyce stresu pozwoliły nieco okiełznać zjawisko stresu, pogłębić świadomość zasobów, jakie znajdują się w dyspozycji konkretnej osoby w radzeniu sobie z nim, a także uznać, że bywają sytuacje, w których niepodjęcie żadnej aktywności jest najskuteczniejszą metodą radzenia sobie ze stresem.

We wszystkich zajęciach stosowano – po wstępnej prelekcji – metody aktywizujące, takie jak: dyskusja kierowana, burza mózgów, wymiana osobistych doświadczeń, rozwiązywanie testów psychologicznych. Zajęcia miały charakter dynamiczny. Uczestnicy z wielkim zaangażowaniem brali

w nich udział. Dla wielu osób miały znaczenie w jakiejś mierze terapeutyczne. Nierzadko indywidualnie po zakończonych warsztatach dzielono się osobistymi problemami z psycholog prowadzącą zajęcia.

Konkludując, udział w warsztatach psychologicznych dał sposobność ich uczestnikom doskonalić autonomię, autentyzm, świadomość własnej tożsamości, zainteresowania i zdolności, empatię, lepiej radzić sobie z problemami codziennego życia, budować więź z innymi, w tym ze słuchaczami Uniwersytetu Trzeciego Wiek.

Warsztaty prozdrowotne

– prowadząca mgr Janina Freund

Uniwersytet Trzeciego Wiek, jak każdy uniwersytet, kojarzy się z wykładami. Mamy je w bogatej ofercie. Ale uniwersytet to też ćwiczenia i warsztaty, na których problemy naukowe wykładów zostają rozwijane,

przerabiane na zajęciach w grupach. I z tej to właśnie przyczyny powstały warsztaty prozdrowotne. A tematyka zajęć wyrosła z tematyki wykładów, z zainteresowań seniorów oraz ich potrzeb, wynikłych z poemerytalnych oczekiwań i możliwości. Bogate doświadczenie życiowe uczestników wzbogaciło zajęcia o aktywny i atrakcyjny charakter. W każdych zajęciach przewidziano miejsce na aktywność ruchową, skupiającą się na poruszanej problematyce.

Przykładowa tematyka zajęć:

Oddech to życie, Co z tym stanem zapalnym, Wiosenna regeneracja, Żywiecie w okresie jesienno-zimowym, Jak wzmocnić odporność, Jak dbać o sprawnie funkcjonujący mózg, Oczyszczyć organizm, Co z tym stresem, Sposoby na lepszy nastrój, Życie nam dobrze życzy, Profilaktyka Alzheimerera, Wyprzedź demencję, Co z tymi postanowieniami noworocznymi.

Rozmawiam, więc jestem

Sprawdzonym, często wymienianym sposobem na zachowanie sprawności poznawczej jest czytanie książek. Dużą rolę w zakresie zaspokojenia potrzeb czytelniczych pełni nasza biblioteka założona przez Alicję Godlewską, Jadwigę Jemielitę, Bronisławę Miężał i Wiesławę Zawadowicz. Obecnie biblioteka prowadzona jest przez Bronisławę Miężał i Czesławę Morawiec. Ich praca ogranicza się nie tylko do wypożyczania książek na miejscu, ale polega również na kontaktach z biblioteką miejską w Rybniku, która zaopatruje UTW w książki wykorzystywane w Dyskusyjnym Klubie Książki, co ułatwia Seniorom pracę nad tekstami.

Projekt Klubu powstał w 2016 r. i od tego czasu nasi Seniorzy przeczytali i przedyskutowali 46 książek. DKK prowadzą Alicja Godlewska i Edyta Korepta. W jego działalności potwierdziła się teoria o dużej roli rozmowy na tematy związane z przeczytaną lekturą. Bardzo istotną sprawą był wybór książek, które musiały spełniać wiele warunków. Analiza przebiegu zajęć potwierdziła oryginalny i twórczy sposób odbioru tekstów przez naszych Seniorów. Poruszane problemy oraz zaproponowane tematy do dyskusji często stawały się pretekstem do poszerzania tematu

o własne doświadczenia, a także ich konfrontację z tekstem literackim. Przedmiotem dyskusji stawały się książki polskich pisarzy współczesnych, jak Wiesława Myśliwskiego, Olgi Tokarczuk, Jerzego Pilcha i klasyków literatury obcej: Alberta Camusa, Garcii Marqueza, Saint-Exupéry'ego. Wśród wybranych książek znalazły się również lektury o tematyce śląskiej Zofii Kossak-Szczuckiej, Małgorzaty Szejnert, Szczepana Twardocha, Zdzisława Rokity. Interesujący był również wybór książek autobiograficznych znanych aktorów, malarzy, pisarzy. Niektóre teksty skonfrontowano z ich adaptacją teatralną.

Podsumowując tę kilkuletnią działalność można stwierdzić, że w pracy DKK zrealizowano założone cele, mianowicie pobudzanie aktywności Seniorów, która wydłuża życie i zapewnia większy jego komfort. To książka łagodzi trudności życiowe, stwarza poczucie bezpieczeństwa, pozwala konfrontować poglądy, a co równie ważne, oderwać się od codziennej, trudnej rzeczywistości.

Klub Wiedzy o Wszechświecie

– prowadzący mgr inż. Roman Senczyna

Klub Wiedzy o Wszechświecie powstał przy UTW w Rybniku w 2018 r. i od tego czasu odbyło się ponad 20 spotkań połączonych z prezentacją zdjęć, które pozwalają lepiej rozumieć omawiane tematy. Dotychczas poruszane były nie tylko zagadnienia związane z kosmosem, ale także takie, jak budowa materii i mikroorganizmów, zmiany klimatu, odnawialne źródła energii, ewolucja roślin i zwierząt, szczepienia ochronne i inne. Przed spotkaniami każdy uczestnik i nieobecni na zajęciach słuchacze otrzymywali wydrukowane streszczenia tematów spotkań ze zdjęciami.

Edukacja cyfrowa

Słuchacze UTW należą do pokolenia, które dopiero w dorosłym życiu spotkało się z koniecznością opanowania podstawowej obsługi komputerów. W miarę cyfryzacji życia codziennego rosło zapotrzebowanie na kursy komputerowe; w pierwszych latach podstawowej obsługi komputera, w kolejnych latach – na specjalistyczne szkolenia (np. bankowość elektroniczna, zakupy i płatności on-line, warunki bezpiecznego korzystania z Internetu, jak zadbać o prywatność w sieci, zakładanie konta internetowego pacjenta, profilu zaufanego itp.). Bardzo ważnym elementem szkoleń było uzyskanie informacji o bezpłatnych i płatnych platformach do nauki języków obcych, możliwościach wirtualnego zwiedzania świata, odwiedzania muzeów i znanych galerii, a także o korzystaniu z popularnych komunikatorów i legalnej kultury. Szkolenia odbywały się m.in. w ramach projektów „Rybnik. IT – kursy kompetencji cyfrowych”, Śląskiej Akademii Senior@, „Rybnickiej Akademii@ktywnego e-Seniora. Obecnie dużym powodzeniem cieszą się szkolenia dotyczące obsługi smartfonów.

LEKTORATY I KONWERSATORIA

Według prowadzonych badań medycznych i psychologicznych nauka języków obcych wpływa bardzo korzystnie na utrzymanie sprawności intelektualnej Seniorów, ale dla wielu osób stała się dodatkowo koniecznością, by porozumieć się z wnukami czy innymi członkami rodziny pozostającymi na emigracji. Motywacją była również chęć przypomnienia i utrwalenia wiedzy wyniesionej ze szkoły, a także umiejętność posługiwania się językiem obcym podczas wyjazdów zagranicznych.

Największą popularnością cieszyły się zajęcia z języka angielskiego i języka niemieckiego prowadzone w grupach o różnym stopniu zaawansowania.

Zajęcia w ramach lektoratów prowadzili:

język angielski: mgr Zuzanna Makosz (2003–2005), mgr Magdalena Tokarczyk (2006–2011), mgr Aleksandra Mrozek (od 2003 r.)

język niemiecki: mgr Maria Zdrojewska (2002–2011, 2013–2015), mgr Joanna Heliosz (2013–2017), mgr Piotr Szymański (od 2018 r.)

język francuski: Michał Kurowiec (2003–2006), dr Monika Horyśniak (2012–2016)

język włoski: Lucyna Przytuła–Pesce (2014–2016), dr Monika Horyśniak (2003–2019)

KONWERSACJE

język rosyjski

Liderzy: mgr inż. Henryk Węgrzyk i Jolanta Bednorz

Spotkania mówiących po rosyjsku na UTW Rybnik mają piętnastoletnią tradycję. Prowadzącym i inicjatorem powstania lektoratu był Henryk Węgrzyk, który przygotowywał tematykę, materiały i program zajęć. Uczestnicy zajęć prezentowali dobry poziom znajomości języka z uwagi na to, że w czasach słusznie minionych powszechna i obowiązkowa nauka języka rosyjskiego zaczynała się już w piątej klasie szkoły podstawowej. W związku z tym większość słuchaczy UTW, licząc szkołę średnią oraz wyższą, miała za sobą 7–9 lat nauki języka rosyjskiego.

język niemiecki

Znajomość języka niemieckiego utrwalana była na zajęciach konwersacyjnych prowadzonych dla i przez słuchaczy UTW w dwóch grupach. Jedną prowadził Antoni Kuśka (2011–02.2020), w drugiej z przyczyn losowych zmieniali się liderzy zajęć: Benedykt Groborz (2011–2015), Karol Moczko (2015–2021), Tadeusz Sosna (od października 2021 r.).

Podczas zajęć korzystano z czasopism o ciekawej tematyce, tłumaczono fragmenty książek, m.in. prof. Doroty Simonides. Grupy konwersacyjne brały udział w spotkaniach okolicznościowych oraz wycieczkach tematycznie związanych z zajęciami. Ich organizacją zajmowała się Olecha Czerner.

łacina

Od roku akademickiego 2012/2013 konwersacje z łaciny prowadzi dr Gerard Kuźnik. W zajęciach uczestniczy 3–5 osób.

Wernisaż grupy plastycznej "Impresja" zorganizowany w Pilchowicach

DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA

Grupa plastyczna „Impresja”

Liderzy: Maria Budny–Malczewska (2006–2014), Krzysztof Dublewski (2015–06.2017), Maciej Kozakiewicz (od 11.2017 r.)

Grupa plastyczna „Impresja” powstała w roku akademickim 2005/2006 pod kierunkiem znanej rybnickiej malarki, Marii Budny–Malczewskiej. W czasie zajęć poznawano tajniki rysunku i malarstwa, które zaowocowały pracami prezentowanymi w siedzibie Uniwersytetu, podczas uroczystości uniwersyteckich oraz na wielu wystawach w bibliotece miejskiej, szkole muzycznej, w Punkcie Informacji Miejskiej *Halo! Rybnik* i w domach kultury. Tematyka prac była różnorodna. Wystawiano je dla uczczenia Roku Chopinowskiego oraz polskich noblistów: Marii Skłodowskiej-Curie i Czesława Miłosza, utrwalano uroki pór roku, martwą naturę, uwieczniono piękne zakątki Pszczyny i Rybnika. W wielu obrazach dominowała tematyka ekologiczna, a obrazy prezentowane były podczas „Dni Ziemi, Wody i Powietrza” w Rybniku, w Warszawie z okazji „Roku dla Klimatu”, na międzynarodowej konferencji UTW w Gdańsku i na Juwenaliach III Wieku. Wspólne plenery z grupą plastyczną z Pszczyny zaowocowały wystawami prac malarskich i fotograficznych (Józefa Wawrzyczka) w pszczyńskim ośrodku kultury oraz w bibliotece miejskiej w Rybniku. Dzięki nawiązaniu

kontaktów z amatorską grupą malarską Ossianart odbył się wernisaż „Im-presji” oraz wystawy indywidualne Krystyny Skupień i Józefa Wawrzyczka w ośrodku kultury w Pilchowicach.

Członkinie grupy plastycznej nabywały również dodatkowe umiejętności na warsztatach malowania na jedwabiu, poznawały tajniki modelowania w glinie oraz zasady decoupage'u i sztuki pergamino. Wykonywały ręcznie malowane kartki świąteczne, zakładki do książek i laurki okolicznościowe, którymi obdarowywano współpracujące z UTW instytucje oraz Jubilatów 80-latków. Część prac co roku przekazywano na aukcję na rzecz hospicjum domowego z Rybnika.

Wspólnie z sekcją rękodzieła artystycznego realizowano program współpracy międzypokoleniowej. Dzieci malowały na szkle, na jedwabiu, przygotowywały kartki świąteczne i laurki dla rodziców. Zajęcia odbywały się w siedzibie UTW oraz w przedszkolach.

W pierwszych latach działalności stan liczebny grupy wynosił 10–14 osób. Pandemia lat 2020–2021 znacznie zmniejszyła ten stan. Obecnie w zajęciach uczestniczy 4–8 osób. „Starą gwardię” reprezentuje Wanda Korzuch i Maria Widenka. Pozostałe osoby dołączyły do grupy w II połowie 2021 r. Wystawa ich prac odbyła się w czerwcu 2022 r.

Chór „Moderato”

Liderzy: Romana Kurowiec (2003–2014), Hanna Freund (03–06.2015), Wacław Mickiewicz (10.2015–2020). Założycielką chóru i Tria Kameralnego była Romana Kurowiec, która rozbudziła w seniorach radość śpiewania. Chór „Moderato” wraz z solistami Dorotą Gatnar i Stanisławem Pająkiem przy akompaniamencie Romany Kurowiec przez wiele lat uświetniali występami uroczystości uniwersyteckie, Dni Seniora, Dni Rybnika, koncertowali w rybnickich domach kultury. Zdobywali liczne nagrody na konkursach wojewódzkich i ogólnopolskich. Wielkim wyróżnieniem dla chóru „Moderato” był wspólny charytatywny koncert z aktorami Teatru Śląskiego na Dużej Scenie w Katowicach.

W 2015 r. dyrygentem chóru został maestro Wacław Mickiewicz. Rozszerzył on repertuar zespołu o pieśni patriotyczne i ludowe śpiewane na trzy głosy. Chórzyści regularnie koncertowali podczas uroczystości uniwersyteckich, w rybnickim muzeum w ramach „Koncertów na Ratuszu”, brali udział w Bytomskich Przeglądach Twórczości Artystycznej Seniorów oraz w corocznych wspólnych koncertach uniwersyteckich chórów województwa śląskiego „Kolędujemy Małemu” w Częstochowie.

Odnotować należy udział chóru „Moderato” w Koncercie Finałowym 41 edycji o Puchar Przechodni Okręgu Rybnickiego Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr, który odbył się w Jejkowicach. Pochlebne recenzje ukazały się w profesjonalnej prasie muzycznej. Oceniono, że „był to ciekawy, zróżnicowany i miły dla ucha występ”.

Po koncercie chóru w Domu Pomocy Społecznej 27 stycznia 2020 r. zawieszono jego działalność ze względu na pandemię. Był to również ostatni koncert chóru pod dyktando Wacława Mickiewicza, który pożegnał się

po 5 latach współpracy, pozostawiając niezapomniane wrażenia z kilkunastu wspaniałych występów.

Sekcja rękodzieła artystycznego

Liderki: Eugenia Schmidt (2002–2009), Henryka Karasiewicz (2010–2020), Czesława Brańska (od października 2021 r.).

Sekcja rękodzieła artystycznego powstała jako jedna z pierwszych już w 2002 r. Członkinie sekcji spotykały się, aby kontynuować ginące profesje: hafciarstwo, szydełkowanie, robótki na drutach, wyszywanie. Wykonywały także ciekawą biżuterię, kartki świąteczne i okolicznościowe. Chętnie uczestniczyły w warsztatach ceramicznych i scrapbookingu oraz wykonywania

kwiatów z bibuły pod okiem artystów z Żywiecczyny. Wspólnie z podopiecznymi Warsztatów Terapii Zajęciowej wykonywano filcowe anioły i kartki świąteczne w różnych technikach, a dochód ze sprzedaży przekazano na rzecz hospicjum domowego w Rybniku.

Członkinie sekcji ponadto dbały o okolicznościowy wystrój wnętrz, a ich prace zdobiły pomieszczenia UTW. Piękne wyroby były prezentowane na wielu wystawach i jarmarkach organizowanych przez domy kultury, bibliotekę miejską, galerię Focus i ZUS (w ramach akcji pozyskania 1% od podatku na cele statutowe i Dni Seniora), w Punkcie Informacji Miejskiej *Halo! Rybnik* oraz podczas uroczystości inauguracji i zakończenia roku akademickiego.

W latach 2012–2020 realizowany był program współpracy międzypokoleniowej z dziećmi z Przedszkola nr 7 i nr 9 w Rybniku, którego inicjatorką była Barbara Natkaniec. Wspólne zajęcia obejmowały wykonywanie ozdób na choinkę, zdobienie pisanek wielkanocnych, wykonywanie kartek świątecznych i laurek. Dla dzieci organizowano pogadanki na temat ochrony przyrody, opieki nad zwierzętami domowymi, segregowania

odpadów komunalnych czy też o Hucie „Silesia”. Wspólnie z grupą plastyczną „Impresja” przygotowano warsztaty malowania na szkle i jedwabiu oraz plastyczne pt. „Rybnik moje miasto”, zakończone wystawami prac w przedszkolach.

„Teatryk na piętorku 60+”

Założyciel, reżyser i lider zespołu Jerzy Frelich (2012–2018),
Katarzyna Chwałek–Bednarczyk (03–05.2019), Szymon Skaba (01–03.2020)

Zespół „Teatryku na Piętorku 60+” powstał jako wspólny projekt UTW i Domu Kultury w Chwałowicach. Rozpoczął swoją działalność w październiku 2012 r. „na piętorku” w Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Rybniku z zamiarem nawiązania do „Teatryku Małych Form”, który na Przeglądzie Zespołów Teatralnych UTW w Krakowie w 2008 r. zdobył „Srebrną maskę”.

Od początku pracy teatralnej zespołowi przyświecała chęć tworzenia przedstawień w wymiarze wielopokoleniowym. Nawiązano współpracę z Ośrodkiem Pracy Pozaszkolnej „Przygoda” zarówno w zakresie korzystania ze strojów, jak i udziału w spektaklach *Karczma Rzym*, *Sam tego chciałeś*, *Tryumf Orfeusza*. Wspólnie z chwałowickimi licealistami przygotowano sztukę pt. *Jest taki dzień*.

Zespół przygotował kilka jednoaktówek, również w gwarze śląskiej, które prezentowane były podczas Wieczoru Sztuk w Domu Kultury w Chwałowicach, Bytomskiego Przeglądu Twórczości Artystycznej Seniorów, na inauguracjach roku akademickiego w Rybniku i w Rudzie Śląskiej oraz w Czerwionce-Leszczynach. Odbywały się także występy plenerowe podczas

Dni Rybnika, na Olimpiadzie Sportowej Seniorów w Łazach oraz na festynach dzielnicowych. Dla Seniorów z Miejskiego Domu Pomocy Społecznej przygotowywano poranki teatralne w ramach akcji „Seniorzy – Seniorom”, a dla dzieci „Bajkowe opowieści”. Wielkim wydarzeniem kulturalnym były wspólne koncerty „Teatryku” i chóru „Moderato” w rybnickim muzeum w latach 2016–2019. Upamiętniały ważne wydarzenia historyczne, np. 100. Rocznicę Odzyskania Niepodległości spektaklem *Polsko, nie jesteś Ty już niewolnicą* i „*Ej ty Śląsko, nasze Śląsko*” z okazji obchodów stulecia Powstań Śląskich. Realizując projekt „UTW dla społeczności”, zespół przygotował sztukę *Ze szczupakiem w herbie*, którą wystawiano 7-krotnie w rybnickich szkołach w ramach edukacji regionalnej oraz dwukrotnie dla dorosłej publiczności. Ponadto autorka tekstu, Aleksandra Surman, zajmowała się sprawami organizacyjnymi zespołu teatralnego.

„Teatryk” zadebiutował w roku 2013 sztuką *Pani Twardowska*.

Kolejne inscenizacje to: *Sam tego chciałeś* na motywach komedii *Pan Jawalski* Aleksandra Fredry, *Karczmia Rzym* na motywach ballady *Pani Twardowska*, *Tryumf Orfeusza* wg sztuki K. I. Gałczyńskiego, *Ale wtopa*, *W obronie róży – pamięci Janiny Podlódowskiej*.

Jednoaktówki w gwarze śląskiej: *Karlus nie z tyj ziymi*, *Napad na bank*, *Siedymtromfów* i *Rajzyntasza* oraz inscenizacje utworów poetyckich K.I. Gałczyńskiego oraz wierszy Jana Brzechwy i Juliana Tuwima.

Rybnickie Spotkania Teatralne Seniorów.

Jedną z imprez towarzyszących obchodom Jubileuszu 15-lecia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Rybniku stały się I Rybnickie Spotkania Teatralne

Seniorów, których celem była integracja i wymiana doświadczeń twórczości teatralnej Uniwersytetów Trzeciego Wieku naszego regionu.

Wydarzenie spotkało się z życzliwym przyjęciem władz miasta, rybnickich seniorów oraz występujących zespołów teatralnych, dlatego postanowiono kontynuować tę inicjatywę. Każdorazowo na przeglądzie prezentowało się 5–7 zespołów, a rybnicki teatrzyk przedstawił następujące sztuki: I Rybnickie Spotkania Teatralne (2017) – *Wielka Księża Krasnali*; II Rybnickie Spotkania Teatralne (2018) – *Tryumf Orfeusza*; III Rybnickie Spotkania Teatralne (2019) – *Ze szczupakiem w herbie*. Niestety, z powodu pandemii nie odbyły się planowane w 2020 r. IV Spotkania Teatralne, na które teatrzyk przygotował sztukę *Tak dawniej bywało*.

Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna i dbałość o środowisko naturalne są jednym z ważniejszych zadań naszego stowarzyszenia. W minionym dwudziestoleciu podejmowane były różnorodne akcje mające na celu popularyzację tego tematu. Wysłuchano kilkunastu wykładów, uczestniczono w organizacji „Dni Ziemi, Wody i Powietrza” oraz w projekcie „Razem stwórzmy dobry klimat”, sprzątaniu świata, zbiórce makulatury i utylizacji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Jubileusz 20-lecia działalności postanowiliśmy uczcić sadzeniem miododajnych drzew. Partnerami akcji byli „Fundacja Ratujmy Pszczoły” z Uszewa oraz Fundacja „Mój Las” z Rybnika. Dzięki przychylności Urzędu Miasta wyznaczono termin i miejsce sadzenia drzew na użytku ekologicznym „Okrzeszyniec” przy ul. Niedobczyckiej w Rybniku.

Radość tworzenia

W działalność naszego UTW wpięły się zajęcia promujące twórczość Seniorów. Miały formę wymiany doświadczeń, prezentację osiągnięć oraz przygotowanie tekstów do druku. W wyniku tych działań zostały wydane następujące pozycje:

1. Do literatury związanej ze Śląskiem nawiązała w wydanej książce Adela Mazelanik pt. *Ja i moja śląska rodzina*. Wspomnienia sięgają okresu przedwojennego w Rybniku oraz po roku 1945. Pomnażają wiedzę o naszej śląskiej rzeczywistości, stanowiąc dokument pewnej epoki.
2. Inną formą upowszechniania twórczości były „Spotkania z poezją”. Swą twórczość prezentowali: Adela Mazelanik, Wiesława Kądziołka, Elżbieta Kostorz, Jadwiga Mander, Teresa Niedziela i Piotr Franke.
3. Niezwykle wzruszające chwile przeżyli uczestnicy spotkania autorskiego, podczas którego swoje wiersze przedstawiły nasze koleżanki Aniela Witosz i Otylia Harnasz. Obydwie panie piszą wiersze od lat szkolnych, ale dopiero po długich namowach ośmieliły się przeczytać je na forum publicznym. Pani Aniela pisze wiersze o tematyce religijno-patriotycznej, pani Otylia różne wiersze okolicznościowe o miłości, rodzinie, również w gwarze śląskiej.
4. Na promocję twórczości seniorów składały się również spotkania z autorami piszącymi prozą. Do ich grona należą: Edmund Korzuch, Jerzy Natkaniec, Arnold Odrozek.

5. Upowszechnianie twórczości seniorów należy do ważnych inicjatyw wpływających na aktywność utrzymującą sprawność intelektualną. Podejmowane były więc różnorodne

Od lewej:
Aniela Witosz i Otylia Harnasz

Od lewej: Adela Mazelanik i Piotr Franke

próby wydawania i upowszechniania tekstów. Drukiem ukazały się następujące książki:

- *Późne debiuty*. Wydanie jubileuszowe na dziesięciolecie UTW
- *Biuletyn Jubileuszowy X-lecie UTW Rybnik*
- *Vademecum ziemskiego pielgrzyma*. Piotr Franke, Rybnik 2015
- *Zainspirowane*. Prace uczestniczek warsztatów kultury regionalnej w Uniwersytecie Trzeciego wieku w Rybniku. Rybnik 2016
- *Z głębi duszy i serca*. Zbiór wierszy. Wiesława Kądziołka, Rybnik 2021
- *Małe tęsknoty*. Zbiór wierszy. Teresa Niedziela, Rybnik 2021

Książki słuchaczy UTW finansowane z innych, często własnych źródeł:

Henryk Kaletka – *Wiersze zebrane*

Edmund Korzuch – *Życiorys Ślązaka. Od powstań do Auschwitz, Historia Rybnickiego Okręgu Węglowego*

Adela Mazelanik – *Moje wiersze, Zapiski rodzinne*

Jerzy Natkaniec – cykl książek o Hucie „Silesia”: *Nie pozwólmy zapomnieć o Hucie Silesia, Moja Huta, Huta Silesia – przewodnik sentymentalny, Dzwon Huty Silesia, Kobiety Huty Silesia*

AKTYWNOŚĆ SPORTOWA

Liderzy: Barbara Albińska – gimnastyka, Halina Walo – nordic walking, Małgorzata Widuch – boule, Adam Foks – tańce liniowe.

Najważniejszym celem działalności UTW jest tworzenie warunków sprzyjających pełnemu funkcjonowaniu każdego seniora. Przygotowano więc szeroką ofertę zajęć sprzyjających regularnej aktywności fizycznej. Zajmuje ona wysoką pozycję wśród tych dziedzin, które wywierają pozytywny wpływ na stan zdrowia. Zainicjowano następujące działania: gimnastykę, spacer z kijkami, tańce liniowe, grę w boule, szachy i brydż.

Od wielu lat realizowane były projekty prozdrowotne, w których duży nacisk kładziono na aktywność fizyczną dostosowaną do uwarunkowań zdrowotnych Seniorów. W siedzibie UTW odbywała się gimnastyka qi gong i tai chi, które po zmianie siedziby zostały zawieszone. Cyklicznie prowadzono kursy nordic walking, których celem była nauka prawidłowego chodzenia z kijkami. W pierwszych latach preferowano indywidualne spacer, natomiast od roku 2019 wprowadzono stałe terminy wspólnych spacerów.

Odbываются два раза в tygodniu, в различных местах Рыбника, łącząc aktywność fizyczną z poznawaniem mało znanych zakątków miasta.

Grupa naszych słuchaczy co roku bierze udział w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Sportowej Uniwersytetów Trzeciego Wieku i Organizacji Senioralnych „Trzeci wiek na start”, uczestnicząc z powodzeniem w następujących konkurencjach: strzelanie z broni pneumatycznej i łuku, biegi, pchnięcie kulą, przełaję rowerowe, brydż, kajakarstwo i boule. W latach 2011–2019 olimpiada odbywała się w Łazach, a od 2020 r. na Stadionie Śląskim w Chorzowie i stała się wielkim wydarzeniem sportowym, integrującym społeczność trzeciego wieku.

W bieżącym roku nasze reprezentantki zdobyły złote medale na V Uniwersjadzie UTW : Klaudia Malisz – tenis stołowy, Alicja Sęk – nordic walking. Organizatorem uniwersjady był Uniwersytet Trzeciego Wieku ze Świętochłowic.

Nową dyscypliną, która cieszy się coraz większym zainteresowaniem jest gra w boule. To gra zespołowa nie wymagająca dużej kondycji fizycznej, pozwalająca na spędzenie wielu miłych chwil na świeżym powietrzu.

Inną specjalnością stał się taniec liniowy. Tańce łączą sprawność fizyczną z ćwiczeniami koordynacji ruchów, a przede wszystkim ćwiczą pamięć. Zajęcia od 2015 r. prowadzi Adam Foks. Grupa liczy 8–10 osób, które trzykrotnie reprezentowały UTW Rybnik na Festiwalu Tańca „Senior Dance” w Wodzisławiu Śląskim.

Wielką radość sprawiły 10-osobowej grupie słuchaczek pilotażowe zajęcia na strzelnicy pneumatycznej, które uczą koordynacji, cierpliwości oraz odpowiedzialnego zachowania. Warto uczyć się czegoś nowego!

Brydż

Liderzy: Jan Kaznocha (2003–2008), Edmund Korzuch (2009–2014), Kazimierz Panek (2015–2017), Michał Laskowski (2018–2020), Teresa Żoczek (od 2021).

Sekcja brydża została założona w 2003 r. przez Jana Kaznochę, który był pierwszym przewodniczącym sekcji, promotorem gry w brydża i jednocześnie nauczycielem gry początkujących brydżystów. Sekcja działa więc

Od lewej:
Mieczysław
Ochwat,
Adam Rezner,
Teresa Żoczek
i Maciej
Krzempek

nieprzerwanie od 18 lat. Stan osobowy przez lata zmieniał się, ale średnio uczestniczy 20–30 osób. Członkowie sekcji biorą udział w turniejach organizowanych dla Seniorów przez inne stowarzyszenia, zajmując często miejsca medalowe, o czym świadczy ilość zdobytych pucharów. Od 2012 r. organizowany jest międzyuczelniany Turniej Noworoczny o Puchar Prezydenta Miasta Rybnika, w którym biorą udział reprezentacje śląskich UTW.

Ponieważ nie samym brydżem żyje brydżysta, członkowie sekcji uczestniczą w innych zajęciach (np. kursy komputerowe i językowe, chór, wycieczki) oraz reprezentują UTW Rybnik w olimpiadach sportowych „Trzeci wiek na start”, gdzie odnoszą sukcesy w rozgrywkach brydżowych i innych dyscyplinach.

W bieżącym roku kol. Maciej Krzempek i Mieczysław Ochwat zdobyli II miejsce, a drużyna w składzie: Maciej Krzempek, Mieczysław Ochwat, Adam Rezner i Romuald Śmieja – I miejsce w kategorii drużynowej w Turnieju Brydża Sportowego o Puchar Starosty Powiatu Tarnogórskiego. Turniej zorganizowano z okazji XV-lecia UTW w Tarnowskich Górach.

Gry świetlicowe aktywizujące seniorów

Spełniają one różnorodne funkcje od edukacyjnych po towarzyskie. Do ulubionych należą gra w scrabble, rozwiązywanie sudoku oraz krzyżówek.

Koło szachowe

Założycielem i pierwszym liderem tego koła był płk Kazimierz Regulski (2002–2010). W tym okresie z własnej inicjatywy i nakładów wyposażył koło w niezbędne akcesoria konieczne do prowadzenia zajęć. Kolejnymi liderami byli Jerzy Lazar i Roman Caputa.

Szachiści spotykali się raz w tygodniu, a ponadto uczestniczyli w turniejach organizowanych przez nasz Uniwersytet oraz inne stowarzyszenia i koła szachowe, zdobywając liczne dyplomy i nagrody. W latach 2002–2018 zorganizowano 18 turniejów. Sędzią głównym zawodów był Jan Heliosz. Rozgrywki szachowe stały się sympatycznymi spotkaniami ludzi kojących grę w szachy. Koło szachowe istniało w latach 2002–2018.

Wyjazdy turystyczno-krajoznawcze

Wyjazdy turystyczne służą nie tylko poznawaniu świata, spędzaniu czasu wolnego w aktywny sposób, ale zapobiegają samotności i zaspokajają potrzebę przebywania w grupie rówieśniczej. Wyjazdy edukacyjno-turystyczne

już od pierwszych miesięcy działalności UTW cieszyły się dużą popularnością. Słuchacze zwiedzali najbliższą okolicę, odbywali wycieczki jedno i kilkudniowe po Polsce i poza granicami. Pierwsze wycieczki organizowała Bogumiła Kapias.

Kolejny pasjonat turystyki, Mieczysław Ochwat, zorganizował ponad 70 wycieczek bliższych (po Ziemi Raciborskiej, Opolszczyźnie, Ziemi Pszczyńskiej, Ziemi Wodzisławskiej, szlakiem śląskich kościołów drewnianych) i dalszych. Odbyły się wyjazdy do Lwowa, Pragi, w Bieszczady, na Zaozie i Podlasie, zwiedzano Ziemię Kłodzką. Nie sposób wymienić wszystkich odwiedzanych miejsc. Mieczysław Ochwat organizował również kuligi,

spotkania związane z obchodami Dnia Górnika (tzw. Gwarki) i inne spotkania integracyjne.

Jadwiga Fojcik prowadziła wycieczki w latach 2010–2016. W tym okresie odbyło się kilka tematycznych wyjazdów do Krakowa, Łodzi, Budapesztu, Pragi, na Podlasie. Zwiedzano m.in. Ojców, Wrocław, Gdańsk i Warszawę.

Od 2016 r. organizacją wycieczek zajmują się członkowie Zarządu, korzystając z fachowej pomocy Ewy Gatnar, która jest licencjonowanym przewodnikiem górskim, przewodnikiem turystycznym i pilotem wycieczek. W myśl zasady „cudze chwalicie swego nie znacie” odkrywamy na nowo piękne zakątki Śląska. Słuchacze UTW, zaspokajając marzenia o poznawaniu świata, chętnie korzystają z wyjazdów zagranicznych organizowanych przez biura podróży.

Spotkania integracyjne

W celu tworzenia wspólnoty Seniorów organizowane są spotkania świąteczne, urodzinowe oraz pikniki na rozpoczęcie i zakończenie roku akademickiego. Tradycją stały się coroczne spotkania urodzinowe osób, które ukończyły 80. rok życia. Udział w nich często biorą władze miasta.

Działalność pożytku publicznego

Uniwersytet Trzeciego Wieku organizuje zajęcia nie tylko dla swoich członków. W ramach działalności pożytku publicznego udzielane są bezpłatne porady prawne dla seniorów. Wszystkie wykłady są otwarte, na które zapraszamy osoby zainteresowane poruszaną tematyką. Jest ona podawana do publicznej wiadomości w „Gazecie Rybnickiej”.

Wolontariat

W październiku 2017 roku, z inicjatywy Jolanty Jarysz powstał Klub Wolontariusza. Nawiązano ścisłą współpracę z Niemedycznym Hospicjum Domowym i Warsztatami Terapii Zajęciowej. Wolontariuszki z UTW brały udział w kilku wspólnych przedsięwzięciach, m.in. sadzenia cebulek żonkili ramach akcji Pola Nadziei, kwestowały na cmentarzu komunalnym w Rybniku, przygotowały palmy i kartki świąteczne.

Jutta Kram

Zebrane pieniądze przeznaczone były na bieżącą działalność hospicjum. Grupa wolontariuszy była nominowana do konkursu Wolontariusz Roku 2019, w kategorii Wolontariat zbiorowy.

Jedną z wolontariuszek, kol. Jutta Kram, uhonorowana została tytułem Wolontariusz Roku 2017 za kilkunastoletnią współpracę z Warsztatami Terapii Zajęciowej oraz Domem Pomocy Społecznej w Rybniku.

Porady prawne

W minionym okresie porad udzielali: Janusz Grzybczyk (2002–2005), Szczepan Balicki (2002–2017), Ewa Trzcina (2010–2011), Gerard Kuźnik (od 2010).

Porady dotyczą wszystkich gałęzi prawa. Stają się odbiciem istniejących zmian społecznych, gospodarczych, kulturowych. Porady nie dotyczą spraw politycznych. Obecnie głównymi zagadnieniami są wyłudzenia majątkowe, głównie od osób starszych, a więc niesprawiedliwe umowy, działania jako tzw. „na wnuczka”, „na policjanta” itp.

Nasilają się sprawy rodzinne, głównie rozwody, podział majątku oraz spadki. Są też inne, łącznie ze sprawami karnymi i egzekucyjnymi. Ponadto bardzo ważny okazuje się mniej widoczny w sprawach prawnych wątek transcendentalny. W jego rozwiązywaniu pomagają psychologia, doświadczenie, zrozumienie, chęć przyścia z pomocą itp. Stąd ciągłe zaufanie do porad prawnych udzielanych w UTW.

Pomysłodawcą bezpłatnych porad prawnych był dr Szczepan Balicki. Sprawował także nadzór prawny nad stowarzyszeniem. W roku 2016 został laureatem XIII edycji konkursu „Prawnik pro bono”, którego organizatorami była Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych oraz dziennik „Rzeczpospolita”.

Współpraca ze środowiskiem

Nie działamy w próżni, ale w określonym środowisku. Ważna jest współpraca z muzeum, teatrem, domami kultury i biblioteką miejską. Bardzo cennymy możliwość wspólnych działań z członkami Warsztatów Terapii Zajęciowej. Wiele obopólnych korzyści, a także radości sprawia współpraca

z przedszkolami, szkołami podstawowymi i średnimi. Korzystamy również z doświadczeń Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych (CRIS) w zakresie szkoleń prawnych i ekonomicznych. Kontynuowana była współpraca z Kołem Seniorów Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa.

Przykładem wzorowej współpracy międzypokoleniowej są nasze kontakty z Rybnickim Centrum Edukacji Zawodowej. Korzystaliśmy z ich pomieszczeń podczas remontu poprzedniej siedziby (na ul. Sobieskiego), a obecnie z sali wykładowej, spotykając się z ogromną życzliwością zarówno ze strony dyrektora Joanny Kryszczyżyn, jak i pozostałych pracowników.

Nawiązana w okresie pandemii współpraca z MOSiR-em układa się obiecująco. Korzystaliśmy z różnych form pomocy, za co dziękujemy. Liczymy na jej kontynuację.

Nasi słuchacze angażują się w działalność na rzecz rybnickich Seniorów. Uczestniczą w miejskim projekcie „Rybnicki telefon dla Seniora” oraz od dwu kadencji w Rybnickiej Radzie Seniorów: I kadencja – Barbara Natkaniec, Wanda Korzuch i Henryk Kaletka. II kadencja – Bronisław Degenghart, Jadwiga Jemielita, Janina Freund, Henryk Kaletka, Edyta Korepta.

Edmund Korzuch jest delegatem do Obywatelskiego Parlamentu Seniorów I i II kadencji. Wanda Korzuch była członkinią I kadencji Śląskiej Rady do spraw Seniorów w latach 2016–2019.

TROCHĘ HISTORII

Szczególne wyrazy szacunku i podziękowania należą się tym osobom, które działały w ramach statutowych organów Stowarzyszenia – Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Komitet założycielski: Danuta Mrozek, Bogusław Przeczek, Henryk Wilk.

14.02.2002 – początek działalności
UTW

25.04.2002 – rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym

Uroczysta inauguracja I roku akademickiego odbyła się 8.10.2002 r. w auli Zespołu Szkół Wyższych (nomen omen tam, gdzie obecnie znajduje się nasza siedziba).

2.06.2005 r. uzyskano status Organizacji Pożytku Publicznego.

ZARZĄDY

Tymczasowy Zarząd do Walnego Zgromadzenia – 15.05.2002 r.

Danuta Mrozek – przewodnicząca, Henryk Wilk – kierownik Klubu, Astrid Koterwa – sekretarz, Ewa Janik – skarbnik. Członkowie: Erwin Gołeczka, Bogumiła Kapias, Jan Korecki,

Bolesław Motyka, Bogusław Przeczek, Wiesława Zawadowicz

**Zarząd I kadencji
– 15.05.2002–2006 r.**

Danuta Mrozek – przewodnicząca, Urszula Motyka i Henryk Wilk – zastępcy przewodniczącej, Astrid Koterwa – sekretarz, Jadwiga Hoszycka – skarbnik. Członkowie: Jadwiga Jemielita, Bogumiła Kapias, Jan Korecki, Anna Śniechowska, Maria Zdrojewska

Zarząd II kadencji – 2006–2010

Danuta Mrozek – prezes, Urszula Motyka i Henryk Wilk – zastępcy prezesa, Jadwiga Hoszycka – skarbnik, Krystyna Pysz, Wanda Korzuch – sekretarze Zarządu. Członkowie: Eugeniusz Dyrda, Aniela Kempieńska, Astrid Koterwa, Barbara Natkanić, Teresa Rduch. 1 marca 2009 r. funkcję skarbnika powierzono Marii Kołodziej, a Marii Białek – sprawozdawczość do Urzędu Skarbowego, Ministerstwa Polityki Pracy i Społecznej (po rezygnacji pani Heleny Kondrot).

Zarząd III kadencji**– 2010–3.03.2011 r.**

Danuta Mrozek – prezes, Urszula Motyka, Henryk Wilk, Edmund Korzuch – zastępcy prezesa, Maria Kołodziej – skarbnik, Romuald Wita – sekretarz. Członkowie: Maria Białek, Kazimierz Łysiak, Helena Oman, Barbara Natkaniec. 3 marca 2011 r. prezesem została wybrana Maria Białek. 8 marca 2011 r. nastąpiła zmiana składu Zarządu (rezygnacja Edmunda Korzucha i Kazimierza Łysiaka, doko-optowanie Marii Krzemień i Jerzego Lazara). Nowy skład Zarządu: Maria Białek – prezes, Urszula Motyka, Henryk Wilk – zastępcy prezesa, Maria Kołodziej – skarbnik, Romuald Wita – sekretarz, kronikarz. Członkowie: Maria Krzemień, Jerzy Lazar, Barbara Natkaniec, Helena Oman, Irma Sobiś

Zarząd IV kadencji – 2014–2018

Maria Białek – prezes, Barbara Natkaniec – zastępca prezesa, Romuald Wita – sekretarz, Maria Pradela – skarbnik. Członkowie: Jadwiga Jemielita, Maria Krzemień, Jerzy Lazar i Kazimierz Panek. Od 2 czerwca 2015 r. członkiem Zarządu zostaje Jolanta Bednorz po rezygnacji Jerzego Lazara

Zarząd V kadencji**– od 22.03.2018 r.**

Maria Białek – prezes, Barbara Natkaniec – zastępca prezesa, Michał Laskowski – sekretarz, Maria Pradela – skarbnik. Członkowie: Jolanta Bednorz, Janina Freund, Jolanta Jarysz, Maria Krzemień. 11 marca 2020 r. sekretarzem została Halina Walo po rezygnacji Michała Laskowskiego.

W 2006 r. powołano Radę Programową.

Skład Rady Programowej I kadencji w latach 2006–2016: Astrid Koterwa – przewodnicząca, Anieła Kempieńska – zastępca przewodniczącej. Członkowie: Maria Budny – Malczewska, Eugeniusz Dyrda, Jerzy Frelich, Alicja Godlewska, Janusz Grzybczyk, Henryk Kaletka, Edyta Korepta, Stanisława Mielimąka, Urszula Motyka, Adam Szczurowski.

Skład Rady Programowej II kadencji: Stanisława Mielimąka – przewodnicząca, Edyta Korepta – zastępca przewodniczącej.

Członkowie: Aniela Kempieńska, Bogdan Kloch, Edmund Korzuch, Klaudia Malisz, Urszula Motyka. Nad finansami czuwa od początku Maria Waliszewska. Księgi rachunkowe

prowadzili: Erwin Gołeczka, Jan Uherek, Alina Nowak, Helena Kondrot, Magdalena Kościarska, a obecnie – Grażyna Kowalska.

Kronikarze: Jan Korecki, Zofia Kwaśny, Romuald Wita, Jolanta Bednorz (dokumentowali działalność UTW w formie fotografii i notatek oraz wycinków prasowych). Stronę internetową prowadzi od 2004 r. Eugeniusz Wieczorek.

Członkowie UTW według stanu na koniec roku: 2002–67 osób, 2005–255 osób, w latach 2010–2015 ilość członków pozostawała mniej więcej na poziomie 400 osób, 2016–430, 2017–403, 2018–328, 2019–279, 2020–250, 2021–213, czerwiec 2022–180 osób.

Walne Zgromadzenie Słuchaczy UTW w 2018 r.
– na pierwszym planie Eugeniusz Wieczorek

W ostatnim okresie obserwujemy spadek liczby słuchaczy UTW. Jaka jest tego przyczyna? W wielu przypadkach problemy zdrowotne, opieka nad wnukami oraz organizacja w mieście dzielnicowych klubów seniora oferujących bezpłatne zajęcia dla Seniorów. Natomiast spadek liczby członków w ostatnich dwóch latach spowodowany był pandemią.

Z wielką nostalgią wspominamy naszą pierwszą siedzibę przy ul. Sobieskiego 15 (2002–2018), gdzie funkcję gospodarza przez wiele lat sprawował Mieczysław Replik. W obecnej siedzibie na rybnickim Kampusie jego funkcję przejęła Marianna Pieńkosz, łącząc ją z aktywnym uczestnictwem w innych zajęciach uniwersyteckich. Dwudziestoletnia działalność UTW w Rybniku niewątpliwie wniosła duży wkład w realizację miejskiej polityki senioralnej. Korzystaliśmy z pomocy Prezydentów Miasta Adama Fudalego i Piotra Kuczery, którzy wspierali działalność finansową, ale również dawali dowody uznania, uczestnicząc w uroczystościach uniwersyteckich i okolicznościowych spotkaniach. Wiele imprez obejmowali patronatem honorowym. Doceniamy również troskę władz miasta o dobre warunki dla zajęć w rybnickim Kampusie. Za udzielane wsparcie serdecznie dziękujemy.

Przedstawiona działalność dowodzi różnorodności form aktywizacji seniorów, której sprzyjały m.in. dobre warunki lokalowe. Mamy nadzieję na kontynuację sprawdzonych metod pracy. Otwarci jesteśmy na współpracę z innymi organizacjami senioralnymi i wprowadzanie nowych działań w zależności od potrzeb słuchaczy.

ISBN 978-83-941120-2-8